

ПРОПОЗИЦІЇ

Коаліції організацій, що опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України, до проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо порядку здійснення окремих пенсійних і страхових виплат”

Коаліція організацій, що опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України¹, ознайомившись зі змістом [проєкту постанови](#) Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо порядку здійснення окремих пенсійних і страхових виплат” (далі - проєкт Постанови) вважає за необхідне висловити щодо розглядуваного документа наступні загальні застереження.

1. Щодо недопустимості встановлення обов’язку подання заяв про неотримання пенсійних та страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації для внутрішньо переміщених осіб та осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях.

Окремими положеннями проєкту Постанови пропонується як умову для отримання недоотриманих пенсій, страхових виплат та допомоги на поховання, зокрема для осіб, які проживають тимчасово за межами України чи на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України встановити наявність інформації про неотримання пенсійних або страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації.

Водночас, відповідно до пункту 14⁴ Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, повідомлення про неотримання пенсії від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації **застосовується лише до заяв про призначення, поновлення або продовження виплати пенсії, поданих за життя пенсіонера.** Заяви щодо виплати недоотриманої пенсії у зв’язку зі смертю пенсіонера та виплати допомоги на поховання ***не підпадають під дію цієї норми***, а Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” ***не передбачає обов’язку надавати інформацію про неотримання страхових виплат*** від

¹ Пропозиції підготовлені Коаліцією організацій, які опікуються питаннями захисту прав постраждалих внаслідок збройної агресії проти України. До складу Коаліції входять: ГО «Донбас СОС», ГО «КримСОС», БФ «Право на захист», БФ «Схід SOS», ГО «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ», Центр прав людини ZMINA, БФ «Stabilization Support Services», Кримська правозахисна група, ГО “Розуміння кризи”

органів пенсійного забезпечення Російської Федерації для реалізації права на страхові виплати, у тому числі недоотримані в разі смерті одержувача.

Разом з цим, слід зазначити, що у преамбулі Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” прямо визначено, що зміна умов і норм загальнообов’язкового державного пенсійного страхування допускається **виключно шляхом внесення змін до цього Закону**. Аналогічний підхід закріплено і в статті 1¹ Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”.

Відтак, запровадження додаткової, не передбаченої законами, умови для реалізації права на пенсійні та страхові виплати призводить **до необґрунтованого та непропорційного обмеження прав їх отримувачів, суперечить принципу верховенства права, ієрархії нормативно-правових актів та вимогам статті 19 Конституції України**, а також звужує обсяг прав осіб на пенсійне та соціальне забезпечення, гарантованих законом, створює правову невизначеність і ризик дискримінації окремих категорій одержувачів пенсій та страхових виплат і **формує підґрунтя для скасування відповідної норми в судовому порядку або визнання її неконституційною**.

Окремо варто наголосити, що запропонована проєктом Постанови норма про нездійснення призначення, поновлення та продовження виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) та страхових виплат у разі надходження **від правоохоронних органів** інформації про отримання виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації **суперечить** нормам Законів України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, якими встановлені вичерпні підстави для призначення, припинення, поновлення та виплати пенсій і страхових сум. Цими законами **не передбачено припинення або відмову у виплаті пенсій та страхових сум на підставі отримання будь-якої інформації від правоохоронних органів**.

Водночас, Закон України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” встановлює спеціальний порядок підтвердження факту отримання/неотримання пенсійних виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації, який ґрунтується на обміні інформацією між пенсійними органами України та Російської Федерації, а у разі відсутності можливості такого обміну – на поданні відповідних відомостей безпосередньо самою особою. **Інших джерел отримання такої інформації вказаний закон не передбачає**.

Розширення підзаконним нормативно-правовим актом переліку суб’єктів, від яких може надходити інформація, що має наслідком припинення або ненадання пенсійних та страхових виплат, **суперечить нормам вищевказаних законів** та зумовлюють **штучне обмеження та позбавлення** осіб права на пенсійні та страхові виплати на підставі **інформації, порядок отримання, перевірки та юридичні наслідки якої не врегульовані законом**. Такий підхід створює ризики надмірного втручання в реалізацію гарантованого законом права на пенсійне забезпечення і соціальне страхування, порушує принцип правової визначеності та суперечить нормам статті 46 Конституції України.

Одночасно, покладення на правоохоронні органи функції “надання інформації про отримання/неотримання пенсій/страхових виплат від органів пенсійного забезпечення РФ” як підстави для призначення, поновлення, та продовження виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) є необґрунтованим та неправомірним, оскільки не впливає із визначених законами завдань і повноважень правоохоронних органів та фактично створює для них нову, не передбачену законом компетенцію у сфері пенсійного та соціального забезпечення. Відтак, встановлення у проєкті Постанови правових наслідків у сфері пенсійного/соціального забезпечення на підставі

“інформації від правоохоронних органів” виходить за межі компетенції таких органів і суперечить конституційному принципу правового порядку в Україні, згідно з яким органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

2. Щодо недопустимості встановлення додаткових обмежень для виплати пенсій за минулий час, недоотриманої пенсії та страхової виплати у разі смерті отримувача, а також допомоги на поховання.

Проектом підзаконного нормативно-правового акта пропонується встановлення додаткових умов та обмежень для виплати пенсій за минулий час, недоотриманої пенсії та страхової виплати у разі смерті отримувача, а також допомоги на поховання *за територіальним принципом місця знаходження/проживання внутрішньо переміщених осіб та осіб, які залишилися на тимчасово окупованих територіях України*, а також у випадку засудження особи за деякі кримінальні правопорушення або застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних санкцій. Водночас Законом України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, Законом України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” та Законом України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, *визначено вичерпний перелік підстав, умов і порядку здійснення відповідних виплат, який не містить вищевказаних обмежень.*

Статтями 52 та 53 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також статтею 61 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” закріплено порядок виплати недоотриманої пенсії в разі смерті пенсіонера та надання допомоги на поховання, а в статті 41 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” визначений порядок виплати належних страхових сум, своєчасно несплачених з вини Пенсійного фонду України. Водночас статтями 52 та 53 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, статтею 61 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”, статтею 41 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” *не встановлено обмежень щодо місця проживання пенсіонера на момент смерті як умови для реалізації права на отримання відповідних виплат членами його сім’ї або іншими уповноваженими особами.*

Окремо слід зазначити, що чинним законодавством України, в тому числі *Законом України “Про санкції”*, про який зазначено в проєкті Постанови, *не передбачено припинення чи обмеження пенсійних та страхових виплат, виплати недоотриманої пенсії в разі смерті пенсіонера або допомоги на поховання у зв’язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних санкцій.* Відповідні підстави також відсутні у спеціальних законах, що регулюють питання пенсійного забезпечення та соціального страхування.

Відтак, пропоновані проєктом Постанови зміни зумовлюють звуження змісту та обсягу прав, гарантованих законами України, та не узгоджується з принципами верховенства права, правової визначеності та ієрархії нормативно-правових актів. Такі обмеження можуть встановлюватися виключно на рівні закону та за наявності чітко визначених законодавчих підстав.

3. Щодо недопустимості необґрунтованого втручання у право власності на пенсію та страхові виплати.

Право на пенсію, у тому числі право на отримання пенсії за минулий час, недоотриманої пенсії в разі смерті отримувача та допомоги на поховання, а також право на страхові виплати відповідно до практики Європейського суду з прав людини

визнається майном у розумінні статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. З огляду на це, пенсійні та страхові виплати підлягають захисту як майнове право.

Встановлення підзаконними нормативно-правовими актами додаткових підстав для невиклати або обмеження виплати пенсійних та страхових виплат, які не передбачені законами України, фактично становить втручання у право власності без належних законодавчих підстав. Таке втручання не відповідає вимогам законності, правової визначеності та пропорційності, а також не забезпечує справедливого балансу між публічними інтересами та правами особи. Крім того, позбавлення права на отримання пенсійних виплат за період до визнання особи винуватою у вчиненні кримінального правопорушення суперечить принципу презумпції невинуватості та призводить до застосування негативних правових наслідків, не передбачених законом.

Разом з тим, джерелом коштів, з яких здійснюються *пенсійні виплати, є внески, що сплачуються безпосередньо самими особами, а не бюджетні асигнування, сформовані за рахунок загальних податкових надходжень*. Ці кошти надходять до бюджету виключно з метою реалізації *страхового механізму, а не для надання соціальної допомоги*.

Відповідно, такі виплати не є державною допомогою, що надається у зв'язку з вразливістю, а становлять гарантію забезпечення осіб у разі втрати працездатності чи доходу, яка *забезпечується самими застрахованими особами шляхом сплати обов'язкових внесків*.

Таким чином, пенсія є *належною особою виплатою та формою реалізації її набутих майнових прав*, а не видом соціальної підтримки з боку держави. Тому, ані закони, ані підзаконні нормативно-правові акти *не можуть довільно обмежувати, скасовувати чи позбавляти права власності за територіальною приналежністю, у зв'язку з отриманням будь-яких інших виплат або внаслідок засудження до обмеження або позбавлення волі особи*.

Пропозиції до положень проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо порядку здійснення окремих пенсійних і страхових виплат" наведені у порівняльній таблиці.

Порівняльна таблиця
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо
порядку здійснення окремих пенсійних і страхових виплат”

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проєкту акта	Зміст положення, запропонованого Коаліцією	Обґрунтування
Порядок виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 року № 1596			
16. Якщо суми пенсії та грошової допомоги одержуються за довіреністю більш як один рік або не одержуються з поточного рахунка більш як один рік, уповноважений банк зобов'язаний повідомити про це відповідному органу Пенсійного фонду України або органу соціального захисту населення не пізніше 28 числа місяця, у якому виникли такі обставини, а одержувач – подати нову заяву до органу Пенсійного фонду України або органу соціального захисту населення згідно з вимогами, визначеними в пункті 10 цього Порядку.	16. Якщо розпорядження поточним рахунком, на який зараховуються пенсія та грошова допомога, здійснюється на підставі довіреності більш як один рік, одержувач повинен подавати нову заяву про виплату пенсії або грошової допомоги до органу Пенсійного фонду України або органу соціального захисту населення через кожні 12 місяців дії такої довіреності згідно з вимогами, визначеними в пункті 10 цього Порядку. У разі невиконання одержувачем зазначеної в абзаці першому цього пункту умови орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту	У разі невиконання одержувачем зазначеної в абзаці першому цього пункту умови орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту населення	

Уповноважені банки щомісяця до 25 числа в електронній формі з використанням кваліфікованого	населення припиняє перерахування пенсії та грошової допомоги на поточний рахунок у визначену одержувачем установу уповноваженого банку та проводить виплату через призначеного оператора поштового зв'язку за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання одержувача в населеному пункті у межах України в установленому порядку. Уповноважені банки щомісяця до 25 числа в електронній формі з використанням кваліфікованого	припиняє перерахування пенсії та грошової допомоги на поточний рахунок у визначену одержувачем установу уповноваженого банку та проводить виплату через призначеного оператора поштового зв'язку за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання одержувача в населеному пункті у межах України в установленому порядку. Про припинення перерахування пенсії та грошової допомоги на поточний рахунок у визначену одержувачем установу уповноваженого банку, а також про порядок подальшого отримання пенсії та грошової допомоги орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту населення повідомляє одержувача шляхом надсилання листа чи смс-повідомлення на номер мобільного телефону операторів мобільного зв'язку, або за допомогою месенджерів, або через особистий кабінет на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України	<i>1. Встановлення обов'язку для органу Пенсійного фонду України та органу соціального захисту населення повідомляти одержувачів пенсійних виплат та грошової допомоги про припинення перерахування таких виплат та порядок подальшого їх отримання гарантує реалізацію права особи на своєчасне отримання інформації про зміну порядку виплати пенсії та грошової допомоги, забезпечує прозорість процедур та підвищує рівень довіри до рішень органів влади. Це також відповідає принципам належного врядування, передбачає запобігання порушенням прав отримувачів допомоги та створює умови для ефективного захисту їхніх інтересів у випадку</i>
--	--	---	--

електронного підпису через захищені канали зв'язку надсилають згідно з протоколами обміну інформацією Пенсійному фонду України інформацію про одержувачів, які пройшли фізичну ідентифікацію, та дату її проведення відповідно до абзацу другого пункту 6 Порядку виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та здійснення страхових виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, особам, які тимчасово проживають за межами України, або проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, або виїхали з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України та проживають на підконтрольній Україні території, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 р. № 299.	електронного підпису через захищені канали зв'язку надсилають згідно з протоколами обміну інформацією органу Пенсійного фонду України або органу соціального захисту населення інформацію про одержувачів: які отримують пенсію та грошову допомогу на поточний рахунок, розпорядження яким здійснюється за довіреністю, більше як один рік; які протягом шести місяців не проводили видаткові операції, а банком протягом року не проводилася їх фізична ідентифікація; які пройшли фізичну ідентифікацію, та дату її проведення відповідно до абзацу другого пункту 6 Порядку виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та здійснення страхових виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, особам, які тимчасово проживають за межами України, або проживають на тимчасово окупованих Російською		<i>необґрунтованого або неправомірного рішення.</i>
---	---	--	--

У разі невиконання одержувачем зазначених в абзацах першому та другому цього пункту умов орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту населення припиняє перерахування пенсії та грошової допомоги на поточний рахунок у визначену одержувачем установу уповноваженого банку та проводить виплату через призначеного оператора поштового зв'язку за зазначеним у заяві місцем фактичного проживання	Федерацією територіях України, або виїхали з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України та проживають на підконтрольній Україні території, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 р. № 299 „Про деякі особливості виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та страхових виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” (Офіційний вісник України, 2025 р., № 30, ст. 2015);		
---	---	--	--

одержувача в населеному пункті у межах України в установленому порядку. Орган Пенсійного фонду України та орган соціального захисту населення припиняє перерахування пенсії та грошової допомоги у разі виключення банку з переліку уповноважених банків.	Орган Пенсійного фонду України та орган соціального захисту населення припиняє перерахування пенсії та грошової допомоги у разі виключення банку з переліку уповноважених банків.		
17. Якщо суми пенсії та грошової допомоги отримуються з використанням платіжної картки, строк дії якої перевищує один рік, протягом шести місяців за такою платіжною картою не проводилися видаткові операції особисто одержувачем, а банком протягом року не проводилася фізична ідентифікація особи, уповноважений банк повідомляє про це відповідному органу Пенсійного фонду України або органу соціального захисту населення. У такому разі орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту населення забезпечує проведення ідентифікації та верифікації особи на підставі пред'явленого (в обов'язковому порядку) одержувачем особисто паспорта громадянина України або іншого	17. У разі надходження від уповноваженого банку інформації про те, що протягом шести місяців одержувачем не проводилися видаткові операції, а уповноваженим банком протягом року не проводилася фізична ідентифікація особи орган Пенсійного фонду України або орган соціального захисту населення забезпечує проведення фізичної ідентифікації та верифікації особи на підставі пред'явленого (в обов'язковому порядку) одержувачем особисто паспорта громадянина України або іншого документа, що посвідчує особу і підтверджує її вік, та визначеного законодавством документа, в якому зазначено відомості про адресу задекларованого/		

документа, що посвідчує особу і підтверджує її вік, та визначеного законодавством документа, в якому зазначено відомості про місце її проживання. Органи Пенсійного фонду України можуть забезпечити проведення ідентифікації та верифікації особи за допомогою відеоконференцзв'язку із дотриманням законодавства у сфері електронних довірчих послуг. Під час сеансу такого відеоконференцзв'язку пред'являються документи, що посвідчують особу, відповідно до порядку, визначеного правлінням Пенсійного фонду України за погодженням із Мінсоцполітики та Мінцифри. Відсутній	зареєстрованого місця проживання (перебування). Органи Пенсійного фонду України можуть забезпечити проведення ідентифікації та верифікації особи за допомогою відеоконференцзв'язку із дотриманням законодавства у сфері електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг. Під час сеансу такого відеоконференцзв'язку пред'являються документи, що посвідчують особу, відповідно до порядку, визначеного правлінням Пенсійного фонду України за погодженням із Мінсоцполітики та Мінцифри. Відсутній	... За результатами проходження ідентифікації особі надається витяг з інформаційної системи Пенсійного фонду України про проведення фізичної ідентифікації із зазначенням дати проведення, способу ідентифікації та підписом посадової особи органу Пенсійного фонду України, яка проводила ідентифікацію.	<i>Наявність документального підтвердження проходження ідентифікації убезпечить від випадків необґрунтованого припинення виплати пенсій, вимог проходження повторної ідентифікації внаслідок технічних та організаційних збоїв в роботі органів Пенсійного фонду України та інформаційних систем.</i>
Порядок виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України “Про			

забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2021 року № [1165](#)

1. Цим Порядком визначено механізм виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) з урахуванням надбавок, підвищень, компенсації втрати частини доходу, грошової допомоги та інших пов'язаних із ними виплат, які не виплачено за період до місяця відновлення їх виплати (далі - пенсійні виплати за минулий період) внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території, в тому числі недоотриманої пенсії у зв'язку із смертю пенсіонера з числа внутрішньо переміщених осіб та осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України і не були взяті на облік як внутрішньо переміщені особи на			
---	--	--	--

контрольованій Україною території, відповідно до статті 52 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” та статті 61 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” (далі - отримувачі). Пенсійні виплати за минулий період, у тому числі нараховані на виконання рішень суду, що набрали законної сили, проводяться отримувачам за окремою програмою, передбаченою в бюджеті Пенсійного фонду України на відповідну мету, за рахунок коштів державного бюджету України на відповідний рік. <i>Положення відсутнє.</i>	Право на виплату пенсійних виплат за минулий період не мають особи, визначені абзацом першим цього пункту, засуджені до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 110², 111, частинами третьою - восьмою статті 111¹, статтями 111², 113, 114, 114¹, 258, 258², 258³, 258⁵, 260, 437, 438, 441, 442, 442¹, 447 Кримінального кодексу	Право на виплату пенсійних виплат за минулий період не мають особи, визначені абзацом першим цього пункту, засуджені до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 110², 111, частинами третьою - восьмою статті 111¹, статтями 111², 113, 114, 114¹, 258, 258², 258³, 258⁵, 260, 437, 438, 441, 442, 442¹, 447 Кримінального кодексу України	<i>1. Положення норми проекту Постанови, яким виплата пенсії за минулий час ставиться у залежність від наявності/відсутності притягнення особи до кримінальної відповідальності та/або застосування до неї спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, потребує виключення, оскільки суперечить нормам спеціальних Законів, що регулюють питання пенсійного</i>
--	---	---	--

	України та/або щодо яких наявна інформація про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	та/або щодо яких наявна інформація про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	забезпечення. Статтею 46 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також статтею 55 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” визначено порядок виплати пенсії за минулий час. Цей порядок не містить обмежень щодо здійснення таких виплат у разі засудження особи за кримінальні правопорушення, передбачені Кримінальним кодексом України, та/або в разі застосування до неї спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України “Про санкції”. Зазначені норми мають імперативний характер і не передбачають можливості встановлення додаткових умов або винятків підзаконними нормативно-правовими актами. Водночас стаття 47 та пункт 13³ Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також статті 5 і 58 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з
--	---	--	---

		військової служби, та деяких інших осіб” регулюють особливості виплати пенсії на період відбування покарання, визначаючи порядок і розміри таких виплат. При цьому <u>зазначені норми не передбачають позбавлення права на отримання пенсії за минулий час у зв’язку із засудженням особи за певні кримінальні правопорушення або застосуванням до неї санкцій.</u> Разом з тим, позбавлення осіб права на отримання пенсійних виплат, які належали їм за минулі періоди, у разі визнання таких осіб винуватими у вчиненні кримінального правопорушення, порушує принцип презумпції невинуватості, закріплений у статті 62 Конституції України, а також суперечить принципам правової визначеності та недопустимості зворотної дії обмежувальних норм у часі. <u>Запровадження підзаконним актом заборони на виплату пенсії за минулий час фактично призводить до застосування додаткових правових наслідків, які не передбачені законом і виходять за межі встановленого кримінально-правового та</u>
--	--	--

			пенсійного регулювання. Окремо слід зазначити, що чинним законодавством України, в тому числі Законом України “Про санкції”, не передбачено припинення чи обмеження пенсійних виплат за минулий час у зв’язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів. Відповідні підстави також відсутні у спеціальних законах, що регулюють питання пенсійного забезпечення. Крім того, відповідно до практики Європейського суду з прав людини, пенсійні виплати визнаються майном у розумінні статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Відтак право на отримання пенсії, у тому числі пенсійних виплат за минулий час, підлягає захисту як майнове право. Обмеження або позбавлення такого права можливе виключно на підставі закону, з дотриманням принципів легітимної мети, пропорційності та справедливого балансу між інтересами особи і держави. Встановлення підзаконним
--	--	--	---

			нормативно-правовим актом додаткових підстав для невиклати пенсійних виплат за минулий період, які не передбачені законами України, призводить до необґрунтованого втручання у майнові права осіб та не відповідає вимогам статті 41 Конституції України. Відтак, положення проєкту Постанови щодо позбавлення права на виплату пенсійних виплат за минулий період у зв'язку із засудженням особи за окремі кримінальні правопорушення та/або застосуванням до неї спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів суперечать нормам Законів України про пенсійне забезпечення, принципам правової визначеності та ієрархії нормативно-правових актів та звужують обсяг прав отримувачів пенсійних виплат, встановлених законом, .
Порядок здійснення страхових виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року № 1467			

5. Страхові виплати, призначені, але своєчасно не одержані потерпілим або особою, яка має на це право, здійснюються за весь минулий час, але не більше ніж за три роки з дня звернення за їх одержанням.	5. Страхові виплати, призначені, але своєчасно не одержані потерпілим або особою, яка має на це право, здійснюються за весь минулий час, але не більше ніж за три роки з дня звернення за їх одержанням, з урахуванням перерахувань, проведених відповідно до статті 31 Закону України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” .		
Порядок виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та здійснення страхових виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, особам, які тимчасово проживають за межами України, або проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, або виїхали з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України та проживають на підконтрольній Україні території, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2025 р. № 299 „Про деякі особливості виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та страхових виплат за страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”			
6. ... Відсутній	6. ... Відсутній	6. ... За результатами проходження ідентифікації особі надається витяг з інформаційної системи Пенсійного фонду України про проведення фізичної ідентифікації із зазначенням дати проведення, способу ідентифікації та підписом посадової особи органу Пенсійного фонду України, яка проводила ідентифікацію.	<i>Наявність документального підтвердження проходження ідентифікації убезпечить від випадків необґрунтованого припинення виплати пенсій, вимог проходження повторної ідентифікації внаслідок технічних та організаційних збоїв в роботі органів Пенсійного фонду України та інформаційних систем.</i>

7. У разі відсутності в територіальних органах Пенсійного фонду України інформації про проходження фізичної ідентифікації станом на 31 грудня календарного року одержувачами, які тимчасово проживають за межами України або які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, з 1 січня року, наступного за календарним роком, у якому особа зобов'язана пройти ідентифікацію, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) припиняється відповідно до пункту 4⁻¹ частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а страхові виплати припиняються відповідно до пункту 8 частини першої статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.	7. У разі відсутності в територіальних органах Пенсійного фонду України інформації про проходження фізичної ідентифікації станом на 31 грудня календарного року одержувачами, які тимчасово проживають за межами України або які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України за виключенням осіб, які проходять службу (військову службу) за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу та отримують грошове забезпечення, що підтверджується даними, наявними в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування, з 1 січня року, наступного за календарним роком, у якому особа зобов’язана пройти ідентифікацію, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового		

У разі надходження до Пенсійного фонду України від установ уповноважених банків інформації про відсутність протягом шести місяців видаткових операцій на поточних рахунках одержувачів, які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, відповідно до абзацу першого пункту 17 Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 (Офіційний вісник України, 1999 р., № 35, ст. 1803; 2016 р., № 79, ст. 2636), та за умови, що протягом цього періоду не проводилася фізична ідентифікація особи, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) припиняється відповідно до пункту 4 частини	утримання) припиняється відповідно до пункту 4¹ частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а страхові виплати припиняються відповідно до пункту 8 частини першої статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”. У разі надходження до Пенсійного фонду України від установ уповноважених банків інформації про відсутність протягом шести місяців видаткових операцій на поточних рахунках одержувачів, які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, відповідно до абзацу першого пункту 17 Порядку виплати пенсій та грошової допомоги через поточні рахунки в банках, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1999 р. № 1596 (Офіційний вісник України, 1999 р., № 35, ст. 1803; 2016 р., № 79, ст. 2636), та за умови, що протягом цього періоду не проводилася фізична ідентифікація особи, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) припиняється		
---	--	--	--

першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”.	відповідно до пункту 4 частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а страхових виплат – відповідно до пункту 8 частини першої статті 40 Закону України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.		
8. Поновлення виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) особам, виплату пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) яким припинено відповідно до пункту 4¹ частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також поновлення страхових виплат особам, яким їх припинено відповідно до пункту 8 частини першої статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, здійснюється за рішенням територіального органу Пенсійного фонду України: після проходження фізичної ідентифікації протягом року з дати припинення виплати; ...	<i>Положення відсутніє.</i>	8. Поновлення виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) особам, виплату пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) яким припинено відповідно до пункту ів 4 та 4¹ частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також поновлення страхових виплат особам, яким їх припинено відповідно до пункту 8 частини першої статті 40 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”, здійснюється за рішенням територіального органу Пенсійного фонду України: після проходження фізичної ідентифікації протягом року з дати припинення виплати; ...	1. Включення пункту 4 частини першої статті 49 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, спрямовано на розширення сфери дії нормативного регулювання механізму дистанційного поновлення виплати пенсії, в разі припинення її виплати у зв’язку з відсутністю видаткових операцій на поточному рахунку пенсіонера протягом шести місяців. Положення пункту 4 частини першої статті 49 зазначеного Закону та пункту 1.1 розділу I Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, затвердженого постановою правління Пенсійного фонду

		України від 25 листопада 2005 року № 22-І, передбачають загальний порядок поновлення виплати пенсії в разі її неотримання протягом шести місяців поспіль. Цей механізм поновлення виплати базується на обов'язку особистого звернення пенсіонера до територіального органу Пенсійного фонду України. Відсутність альтернативних способів подання відповідної заяви та ідентифікації особи, зокрема шляхом використання електронних сервісів або засобів відеозв'язку, ставить значну частину пенсіонерів, зокрема, які проживають на тимчасово окупованих територіях або знаходяться за межами України, у становище, що обмежує їхні можливості у реалізації гарантованого права на пенсійне забезпечення. Запропонована ініціатива спрямована на усунення правової невизначеності щодо порядку поновлення пенсійних виплат у разі їх припинення з підстав, визначених пунктом 4 частини першої статті 49 Закону. Запровадження нормативного механізму, який дозволить дистанційне подання
--	--	--

		заяви про поновлення пенсії та проходження процедури ідентифікації за допомогою відеозв'язку, забезпечить рівний доступ до реалізації права на пенсійне забезпечення для всіх категорій громадян, включаючи тих, які перебувають на тимчасово окупованих територіях або не мають фізичної можливості звернутися до органів ПФУ особисто. Така законодавча зміна сприятиме посиленню гарантій соціального захисту, відповідатиме сучасним стандартам цифровізації державних послуг і забезпечить належне виконання зобов'язань держави щодо забезпечення конституційних прав пенсіонерів. 2. Норма потребує виключення положення щодо встановленого періоду протягом року з дня припинення виплат для проходження процедури фізичної ідентифікації особи, оскільки встановлення такого строку штучно обмежує право осіб на поновлення пенсійних чи страхових виплат. Обмеження строком у один рік фактично позбавляє частину
--	--	--

		громадян можливості пройти процедуру ідентифікації особи та поновити виплати у випадках, коли вони через об'єктивні обставини не можуть цього зробити у визначений період, зокрема, особи, які проживають на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих територіях, де відсутній стабільний доступ до мережі Інтернет, українських електронних сервісів чи засобів зв'язку. У таких умовах вимога проходження ідентифікації саме "протягом року" створює необґрунтовані перепони для реалізації конституційного права на соціальний захист, гарантованого статтею 46 Конституції України. Поновлення пенсійних і страхових виплат має здійснюватися після встановлення особи незалежно від часу, що минув з моменту припинення виплати, адже сам факт пропуску строку не може бути підставою для втрати права на належні особі соціальні виплати. Виключення зазначеного обмеження забезпечить дотримання принципів справедливості, рівності та
--	--	--

			<i>доступності соціальних гарантій для всіх громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних умовах збройної агресії Російської Федерації.</i>
10. Особам, які проживають на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України або які виїхали на підконтрольну Україні територію з тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат проводиться за умови неодержання пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації. У разі відсутності обміну інформацією між органами пенсійного забезпечення України та Російської Федерації неодержання пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації підтверджується повідомленням про це органу Пенсійного фонду в заяві особи про призначення, поновлення та продовження			

виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат. <i>Положення відсутнє.</i>	У разі отримання від правоохоронних органів органом Пенсійного фонду інформації про те, що особа (отримувач) одержує пенсію (щомісячне довічне грошове утримання), страхові виплати від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації, призначення, поновлення та продовження виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат не здійснюється.	У разі отримання від правоохоронних органів органом Пенсійного фонду інформації про те, що особа (отримувач) одержує пенсію (щомісячне довічне грошове утримання), страхові виплати від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації, призначення, поновлення та продовження виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), страхових виплат не здійснюється.	1. Запропонована норма про нездійснення призначення, поновлення та продовження виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) та страхових виплат у разі надходження від правоохоронних органів інформації про отримання виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації підлягає виключенню з проєкту Постанови, оскільки суперечить нормам Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, якими вичерпно встановлені підстави для призначення, припинення, поновлення та виплати пенсій. Зазначеним Законом не передбачено припинення або відмову у виплаті пенсії на підставі отримання інформації від правоохоронних органів щодо одержання особою пенсійних або страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації. Водночас Закон встановлює спеціальний порядок підтвердження факту
--	---	--	---

		отримання/неотримання пенсійних виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації, який ґрунтується на обміні інформацією між пенсійними органами України та Російської Федерації, а в разі відсутності можливості такого обміну - на поданні відповідних відомостей безпосередньо самою особою. Інших джерел отримання такої інформації Закон не передбачає. Розширення підзаконним нормативно-правовим актом переліку суб'єктів, від яких може надходити інформація, що має наслідком припинення або ненадання пенсійних виплат, зокрема включення до такого переліку правоохоронних органів, суперечить принципу верховенства права та вимогам статті 19 Конституції України, відповідно до яких органи державної влади зобов'язані діяти виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Крім того, запропонована норма фактично розширює дискреційні повноваження органів Пенсійного фонду
--	--	--

<i>Положення відсутнє.</i>	Виплата недоотриманої пенсії у зв'язку із смертю пенсіонера та допомога на поховання пенсіонера здійснюється у порядку, встановленому статтями 52 та 53 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” і статтею 61 Закону України „Про пенсійне	Виплата недоотриманої пенсії у зв'язку із смертю пенсіонера та допомога на поховання пенсіонера здійснюється у порядку, встановленому статтями 52 та 53 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” і статтею 61 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з	<i>України, надаючи їм можливість обмежувати або позбавляти осіб права на пенсійні та страхові виплати на підставі інформації, порядок отримання, перевірки та юридичні наслідки якої не врегульовані законом. Такий підхід створює ризики надмірного втручання у реалізацію гарантованого законом права на пенсійне забезпечення та порушує принцип правової визначеності.</i> <i>Відтак, з метою забезпечення правової визначеності, узгодженості підзаконного акта із Законом України “Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” та уникнення можливих ускладнень у правозастосуванні, зазначена норма потребує виключення з проєкту Постанови.</i> 2. Положення норми проєкту Постанови, яким виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера та допомоги на поховання ставиться у залежність від проживання пенсіонера на момент смерті на підконтрольній Україні території, а також від наявності інформації щодо його засудження за окремі
-----------------------------------	---	---	--

	забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” за умови проживання пенсіонера на момент смерті на підконтрольній Україні території та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 110², 111, частинами третьою – восьмою статті 111¹, статтями 111², 113, 114, 114¹, 258, 258², 258³, 258⁵, 260, 437, 438, 441, 442, 442¹, 447 Кримінального кодексу України та/або про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	військової служби, та деяких інших осіб” за умови проживання пенсіонера на момент смерті на підконтрольній Україні території та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 110², 111, частинами третьою – восьмою статті 111¹, статтями 111², 113, 114, 114¹, 258, 258², 258³, 258⁵, 260, 437, 438, 441, 442, 442¹, 447 Кримінального кодексу України та/або про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	кримінальні правопорушення та/або застосування до нього спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, потребує виключення, оскільки суперечить нормам спеціальних Законів, що регулюють питання пенсійного забезпечення. Статтями 52 та 53 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також статтею 61 Закону України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” закріплено порядок виплати недоотриманої пенсії в разі смерті пенсіонера та надання допомоги на поховання. Водночас зазначеними нормами не встановлено обмежень щодо місця проживання пенсіонера на момент смерті як умови для реалізації права на отримання відповідних виплат членами його сім’ї або іншими уповноваженими особами. Крім того, положення статті 47 та пункту 13³ Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, а також статті 5 і 58 Закону України “Про
--	---	---	---

		пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” регулюють особливості виплати пенсії на період відбування покарання, визначаючи порядок та розміри таких виплат. Зазначені норми не передбачають позбавлення права на виплату недоотриманої пенсії або допомоги на поховання, а також не встановлюють додаткових обмежень у зв’язку із засудженням особи за певні кримінальні правопорушення. Окремо слід зазначити, що чинним законодавством України, в тому числі Законом України “Про санкції”, не передбачено припинення чи обмеження пенсійних виплат, виплати недоотриманої пенсії в разі смерті пенсіонера або допомоги на поховання у зв’язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів. Відповідні підстави також відсутні у спеціальних законах, що регулюють питання пенсійного забезпечення. Таким чином, встановлення підзаконним нормативно-правовим актом додаткових умов для
--	--	---

<i>Положення відсутнє.</i>	Якщо на момент смерті пенсіонер проживав тимчасово за межами України чи на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера та допомога на поховання здійснюється у разі наявності в органі Пенсійного фонду інформації, передбаченої абзацом першим цього пункту.	Якщо на момент смерті пенсіонер проживав тимчасово за межами України чи на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України виплата недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера та допомога на поховання здійснюється у разі наявності в органі Пенсійного фонду інформації, передбаченої абзацом першим цього пункту.	виплати недоотриманої пенсії та допомоги на поховання, які не передбачені законами України, звужує обсяг прав отримувачів пенсійних виплат, встановлених законом, суперечить принципам правової визначеності та ієрархії нормативно-правових актів. 3. Відповідно до п. 14⁴ Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” повідомлення про неодержання пенсії від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації застосовується виключно до заяв про призначення, поновлення та продовження виплати пенсії, поданих за життя пенсіонера. Заяви про виплату недоотриманої пенсії у зв’язку зі смертю пенсіонера та допомоги на поховання пенсіонера не підпадають під дію п. 14⁴ Прикінцевих положень Закону, а встановлення такої вимоги в підзаконних нормативно-правових актах зумовить порушення прав спадкоємців та численні судові провадження. Виключення цього положення з норми проекту Постанови
-----------------------------------	--	---	--

		забезпечить відповідність положень законодавства у сфері пенсійного забезпечення спеціальним нормам, що регулюють спадкові правовідносини, зокрема положенням статтей 1218, 1227 Цивільного кодексу України та статті 52 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”. Крім іншого, відповідно до норм статті 1218 Цивільного кодексу України до складу спадщини входять усі права та обов’язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті. Це положення включає, зокрема, суми недоотриманої пенсії. Також, відповідно до статті 1227 Цивільного кодексу України, суми пенсій, інших соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя, підлягають передачі членам його сім’ї, а за їх відсутності – входять до складу спадщини. Вказана норма не містить жодних обмежень щодо реалізації спадкових прав залежно від місця проживання спадкодавця або спадкоємців. Спеціальна норма,
--	--	---

		закріплена у статті 52 Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, також не передбачає жодних винятків чи додаткових умов, які б унеможливлювали отримання недоотриманої пенсії у зв’язку зі смертю пенсіонера спадкоємцями. Запропоноване проектом Постанови формулювання <u>прямо суперечить нормам статей 1218, 1227 Цивільного кодексу України та статті 52, п. 14⁴ Прикінцевих положень Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”</u>, які не містять обмежень щодо спадкування зазначених виплат та призводить до фактичного унеможливлення реалізації права спадкоємців на отримання належних їм сум. Крім того, Закон України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб” не містить положень, які б встановлювали залежність призначення або виплати пенсій, передбачених цим законом, від наявності інформації щодо неотримання особою пенсійних виплат від органів пенсійного забезпечення
--	--	---

		Російської Федерації. Вказаний нормативно-правовий акт регулює порядок пенсійного забезпечення окремих категорій громадян, у тому числі осіб, звільнених з військової служби, і не передбачає обмежень або додаткових умов, пов'язаних із зовнішніми джерелами підтвердження факту виплат або їх відсутності з боку інших держав. Таким чином, встановлення такої умови стосується виключно виплат, що здійснюються в межах дії Закону України “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування”, і не може автоматично поширюватися на правовідносини, які регулюються Законом України “Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб”. Будь-яке інше тлумачення, зокрема таке, що передбачає застосування вимоги щодо надання інформації про відсутність виплат з боку РФ до всіх категорій пенсіонерів є таким, що виходить за межі нормативного регулювання і суперечить принципу правової визначеності. З огляду на це, формулювання про необхідність наявності в органах Пенсійного
--	--	---

<i>Положення відсутнє.</i>	Належні суми страхових виплат, що з вини Пенсійного фонду або його територіальних органів не були своєчасно виплачені особам, які мають на них право, виплачуються на умовах та у порядку, встановлених статтею 41 Закону України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” за умови проживання одержувача страхових виплат на момент смерті на підконтрольній Україні території та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 1102, 111, частинами третьою - восьмою статті 1111, статтями 1112, 113, 114, 1141, 258, 2582, 2583, 2585, 260, 437, 438, 441, 442, 4421, 447 Кримінального кодексу України та/або про застосування	Належні суми страхових виплат, що з вини Пенсійного фонду або його територіальних органів не були своєчасно виплачені особам, які мають на них право, виплачуються на умовах та у порядку, встановлених статтею 41 Закону України „Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” за умови проживання одержувача страхових виплат на момент смерті на підконтрольній Україні території та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 1102, 111, частинами третьою - восьмою статті 1111, статтями 1112, 113, 114, 1141, 258, 2582, 2583, 2585, 260, 437, 438, 441, 442, 4421, 447 Кримінального кодексу України та/або про застосування спеціальних економічних та інших	фонду інформації про неотримання пенсії від пенсійних органів Російської Федерації не повинно застосовуватись до осіб, пенсійне забезпечення яких регулюється іншими спеціальними законами, що не містять подібної вимоги. 4. Положення норми проекту Постанови, яким виплата належних страхових сум, своєчасно не виплачених з вини Пенсійного фонду, ставиться у залежність від проживання отримувача виплат на момент смерті на підконтрольній Україні території, а також від наявності інформації щодо наявності/відсутності притягнення до кримінальної відповідальності за певні види кримінальних правопорушень та/або застосування до нього спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, потребує виключення, оскільки суперечить нормам Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”. Статтею 41 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” закріплений порядок виплати належних страхових сум,
-----------------------------------	---	--	--

	спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	своєчасно невикладених з вини Пенсійного фонду, який не передбачає встановлення обмежень щодо місця проживання пенсіонера на момент смерті як умови для реалізації права на отримання відповідних виплат членами його сім'ї або спадкоємцями. Крім того, в Законі України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” взагалі відсутні норми щодо порядку призначення, припинення, перерахування страхових виплат, в тому числі і не своєчасно отриманих з вини Пенсійного фонду, на період відбування покарання в разі засудження особи за вчинення зазначених кримінальних правопорушень. Відтак, спеціальним Законом, який встановлює порядок призначення і виплати страхових сум, не передбачено позбавлення права на їх виплату, в тому числі і не своєчасно отриманих з вини Пенсійного фонду, а також будь-яких інших додаткових обмежень у зв’язку із засудженням особи за певні кримінальні правопорушення. Окремо слід зазначити, що
--	---	---	---

		чинним законодавством України, в тому числі Законом України “Про санкції”, не передбачено припинення чи обмеження виплат страхових сум, в тому числі і несвоєчасно отриманих з вини Пенсійного фонду, у зв’язку із застосуванням спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів. Відповідні підстави також відсутні у спеціальному законі, що регулює питання страхових виплат. Таким чином, встановлення підзаконним нормативно-правовим актом нових додаткових умов для виплати страхових сум, несвоєчасно отриманих з вини Пенсійного фонду, які не передбачені законами України, звужує обсяг прав отримувачів страхових виплат, встановлених законом, суперечить принципам правової визначеності та ієрархії нормативно-правових актів. Крім іншого, запропоноване проєктом Постанови положення норми суперечить спеціальним нормам, що регулюють спадкові правовідносини, зокрема положенням статтей 1218, 1227 Цивільного кодексу України та статті 41 Закону України “Про
--	--	--

		загальнообов'язкове державне соціальне страхування”. Відповідно до норм статті 1218 Цивільного кодексу України до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті. Це положення включає, зокрема, страхові суми, несвоєчасно отримані з вини Пенсійного фонду. Також, відповідно до статті 1227 Цивільного кодексу України, суми соціальних виплат, які належали спадкодавцеві, але не були ним одержані за життя, підлягають передачі членам його сім'ї, а за їх відсутності – входять до складу спадщини. Вказана норма не містить жодних обмежень щодо реалізації спадкових прав залежно від місця проживання спадкодавця або спадкоємців, а також притягнення спадкодавця до кримінальної відповідальності чи застосування санкцій. Спеціальна норма, закріплена у статті 41 Закону України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”, також не передбачає жодних винятків чи додаткових умов, які б
--	--	--

<i>Положення відсутнє.</i>	Якщо на момент смерті одержувач страхових виплат проживав тимчасово за межами України чи на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, виплата недоотриманої страхової виплати у зв'язку зі смертю одержувача здійснюється у разі наявності в органі Пенсійного фонду інформації, передбаченої абзацом першим цього пункту та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження	Якщо на момент смерті одержувач страхових виплат проживав тимчасово за межами України чи на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, виплата недоотриманої страхової виплати у зв'язку зі смертю одержувача здійснюється у разі наявності в органі Пенсійного фонду інформації, передбаченої абзацом першим цього пункту та відсутності інформації щодо засудження особи до обмеження	унеможлилювали отримання страхових сум, несвоєчасно виплачених з вини Пенсійного фонду. Запропоноване проєктом постанови формулювання <u>прямо суперечить нормам статей 1218, 1227 Цивільного кодексу України та статті 41 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”</u>, які не містять обмежень щодо спадкування зазначених виплат та призводить до фактичного унеможливлення реалізації права спадкоємців на отримання належних їм сум. 5. Запропоноване проєктом Постанови положення, яким виплата недоотриманої страхової виплати у зв'язку зі смертю одержувача ставиться у залежність від подання одержувачами страхових виплат, які проживають тимчасово за межами України або на тимчасово окупованих Російською Федерацією територіях України, заяви про неотримання страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації, а також від
-----------------------------------	--	---	--

	волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 1102, 111, частинами третьою - восьмою статті 1111, статтями 1112, 113, 114, 1141, 258, 2582, 2583, 2585, 260, 437, 438, 441, 442, 4421, 447 Кримінального кодексу України та про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	волі або позбавлення волі за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 109, 110, 1102, 111, частинами третьою - восьмою статті 1111, статтями 1112, 113, 114, 1141, 258, 2582, 2583, 2585, 260, 437, 438, 441, 442, 4421, 447 Кримінального кодексу України та про застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України „Про санкції”.	наявності/відсутності інформації щодо засудження особи за окремі кримінальні правопорушення та застосування до неї спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів, підлягає виключенню, оскільки суперечить нормам Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”. Законом України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” визначено вичерпний перелік умов і підстав для призначення та здійснення страхових виплат, у тому числі порядок виплати недоотриманих сум у разі смерті одержувача. Водночас зазначеним Законом не передбачено обов’язку подання одержувачами страхових виплат заяви про неотримання страхових виплат від органів пенсійного забезпечення Російської Федерації як умови для здійснення виплати недоотриманої страхової суми. Крім того, положення Закону не містять вимог щодо підтвердження відсутності судимості за окремі кримінальні правопорушення або відсутності інформації про застосування до
--	---	--	---

		особи спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів відповідно до Закону України “Про санкції” для отримання недоотриманої страхової виплати у зв’язку зі смертю одержувача. Встановлення таких умов підзаконним нормативно-правовим актом фактично вводить додаткові, не передбачені законом обмеження реалізації права на отримання страхових виплат. Слід також зазначити, що чинне законодавство України не пов’язує право на виплату недоотриманої страхової суми з місцем проживання одержувача страхових виплат на момент смерті, зокрема з його перебуванням за межами України або на тимчасово окупованих територіях. Відтак запропоновані проєктом Постанови відповідні умови повністю суперечить положенням Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”. Таким чином, запропоноване проєктом Постанови положення призводить до розширення
--	--	--

			регулювання підзаконним актом та встановлення додаткових вимог для отримання недоотриманої страхової виплати у зв'язку зі смертю одержувача, що створює ризик обмеження законних прав спадкоємців чи інших уповноважених осіб, порушує принцип правової визначеності та не відповідає положенням Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування", які регламентують порядок та умови виплати страхових виплат у разі смерті одержувача.
--	--	--	--